

Plan mot kränkande behandling

Stjärnans förskola

Ansvarig rektor: Lena Brännholm rektor, Ulrica Åström biträdande rektor

Giltighetstid: 2023-11-01 – 2024-11-30

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn och elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en plan mot kränkande behandling är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Vår vision är att alla som kommer till och vistas på Stjärnans förskola ska känna trygghet, glädje och delaktighet. Tillsammans skapar vi en miljö präglad av omsorg och engagemang för varandra, vuxna och barn. Förskolan ska vara en lustfylld plats där barnen ska känna trygghet och mod till att våga vara den man är.

Arbetssätt i förskolan:

- Pedagogerna arbetar aktivt på sin roll som goda förebilder
 - Vi värnar om barns integritet och lär barnen tidigt att de har rätt till att bestämma över sin egen kropp
 - Vi arbetar dagligen med att belysa barnens lika värde
 - Vi uppmuntrar gott samarbete med vårdnadshavare
 - Vi uppmuntrar barnen att prata om sina känslor och värna om varandra
 - Vi använder oss av olika sätt att kommunicera. Vi kan stärka det talade språket med hjälp av tecken- och bildstöd
 - Vi ser individen och fokuserar inte på könstillhörighet
 - Vi arbetar med värdegrundsfrågor i den dagliga undervisningen. Exempelvis vid samlingen eller vardagliga situationer
 - Vi har barnens trygghet i fokus
 - Kartläggning av riskområden genomförs v. 40. Varje avdelning gör kartläggningen var för sig. Pedagogerna gör trygghetsvandring inne och ute avdelningsvis och funderar på ”var är vi inte?” ”var kan det hända saker?” På äldre barns avdelningarna gör man intervjuer med barnen. På yngre barns avdelningarna gör man enbart trygghetsvandring.
-

3. Kartläggning av risker

Metoder för kartläggning: Trygghetsvandring ute och inne, markeringar på karta – riskområden utomhus, intervjuer med de äldre barnen.

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Rutschkanan på framsidan	Intervju, trygghetsvandring	Många konflikter eftersom det är trångt där. Puttar, många barn där samtidigt.
Vid staketet framför Tellus	Intervju, trygghetsvandring	Barnen går dit när de är ledsna. Saknar föräldrarna
Lekstugan	Intervju, trygghetsvandring	Det blir högljutt och konflikter eftersom många barn är där samtidigt. När dörren är stängd: barn tycker att det är otäckt för att de blir instängda eller att de inte får komma in.
Kortsidan på huset	Trygghetsvandring	Konflikter, det är ofta någon som kommer och gråter därifrån. Pedagogerna ser inte vad som händer där.
Staketet mot Parkgatan	Trygghetsvandring	Förbipasserande kan säga kränkande saker till barnen.
Tvättrännorna	Trygghetsvandring	Konflikter
Toaletten på Tellus	Intervju, trygghetsvandring	Några gillar inte att gå på toaletten pga att kompisarna drar i dörren och tittar under, m.m.

4. Utvärdering av genomförda insatser

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen
Vi har utformat ett förväntansdokument. Detta dokument är ett systematiskt arbete som vi pedagoger på stjärnan tillsammans skapat. Dokumentet revideras eller diskuteras varje utvecklingsdag.		Information om förväntansdokumentet på utvecklingsdagar, i övrigt har det inte använts.
Vi arbetar med kompisböckerna i huset, exempel på dessa är "stopp min kropp" och "visa dina känslor".	På Tellus har man jobbat med kompisböckerna under året. Pluto hade dem som tema under året. Luna börjar använda dem ht-23.	Arbetet med kompisböckerna bör fortsätta eftersom det är nya barngrupper.
Vi strävar efter att dela upp barnen i mindre grupper för att de lättare ska bli sedd och hörd, de ska kunna skapa nya kompisrelationer och vi pedagoger kan ha djupare samtal tillsammans med barnen.	Luna och Tellus delar upp barnen i mindre grupper. Inte fasta grupper utan efter behov. Pluto har pga personalsituationen på avdelningen inte delat in barnen så ofta.	Man ser att det blir lugnare i grupperna, fler kommer till tals och barnens språk utvecklas positivt. Pluto kommer att börja dela in barnen mer från och med nu.
Vi har rutiner på hur vi pedagoger arbetar och även vid frånvaro har vi en tanke med att ordinarie personal placerar om sig för barnens trygghet.	Personalen är duktig på att placera om sig i huset.	Ambitionen har hela tiden varit att flytta ordinarie personal för barnens bästa och det har ofta fungerat bra.
Vi pedagoger har tydliga strukturer och rutiner under dagarna.	En tydlig struktur skapar trygghet hos barn och pedagoger.	Varje avdelning har en grundstruktur där alla pedagoger och många barn vet vem som gör vad.
Vi tänker på hur vi själva är placerade i inomhus- och utomhusmiljö så att barnen har en pedagog nära om det skulle behövas stöd och stöttning	Ambitionen finns, men ibland hamnar många pedagoger på samma ställe	Alla kan bli bättre på att tänka på att sprida ut sig på gården.

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
Normkritiskt förhållningssätt	Tänka på vårt förhållningssätt Vara uppmärksamma på hur vi pratar med barnen när det gäller genus.	Inte göra skillnad på pojkar och flickor Bryta traditionella könsmonster	
Vi tänker på hur vi själva är placerade i inomhus- och utomhusmiljö så att barnen har en pedagog nära om det skulle behövas stöd och stöttning	Sprid ut oss på gården och på avdelningen. Var närvarande med barnen. Stanna kvar i aktiviteter med barnen. Alltid en vuxen placerad vid de ställen som har upplevts som riskområden	Förebygga risk för att kränkningar sker genom att vara närvarande och delta i barnens lek och aktiviteter.	
Höra de samtal som sker mellan de äldre barnen	Vara nära och höra vad som sägs	Förebygga risk för verbala kränkningar	
Värna om barnens integritet vid toalettbesök	Följa de barn som behöver gå på toaletten. Prata med barnen om hur viktigt det är att få vara ifred på toaletten	En känsla av trygghet vid toalettbesök	
Skapa förståelse för att alla är olika och att de har olika behov samt att våga vara den man är	Samtal om att man är olika och att man behöver olika saker	Skapa acceptans för varandras olikheter och att man kan känna att man får vara den man är	
Trygghet för barnen	Vi har rutiner på hur vi pedagoger arbetar och även vid frånvaro har vi en tanke med att ordinarie personal placerar om sig för barnens trygghet.	Barnen känner sig trygga med känd personal.	

6. Delaktighet

De äldre barnen har deltagit i intervjuer.

Alla pedagoger har deltagit i kartläggning av riskområden och intervjuer av barn.

7. Förankring

Vi har ett pågående arbete med social hållbarhet med barnen där vi pratar om hur man är en bra kompis samt läser och diskuterar kompisböckerna.

Den uppdaterade planen kommer att presenteras för alla pedagoger på utvecklingsdagen i december och alla pedagoger kommer att få ge förslag till uppdatering och förändring av planen på utvecklingsdagen i augusti.

Information till vårdnadshavarna sker under inskolning och på föräldramöte. Planen finns tillgänglig på hemsidan.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när barn kränker barn:

1. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar klasslärare/mentor.
2. Klasslärare/mentor kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
3. Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
4. Skyndsamt anmälan till Stella-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
5. En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
6. I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
7. Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn:

1. Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
 2. Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.
-

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

- **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

- **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

